

TWENTSE Post

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

Wrnd. Hfd. Red. J. W. M. Gigengack

NR. 11 NOV. 1964 3^E JRG.

Uit de inhoud

Demonen in Twente: pag. 2,3

Hunebed- en
[beker]cultuur: pag. 7

Lèèwen, zeeke
[en] dood: pag. 9

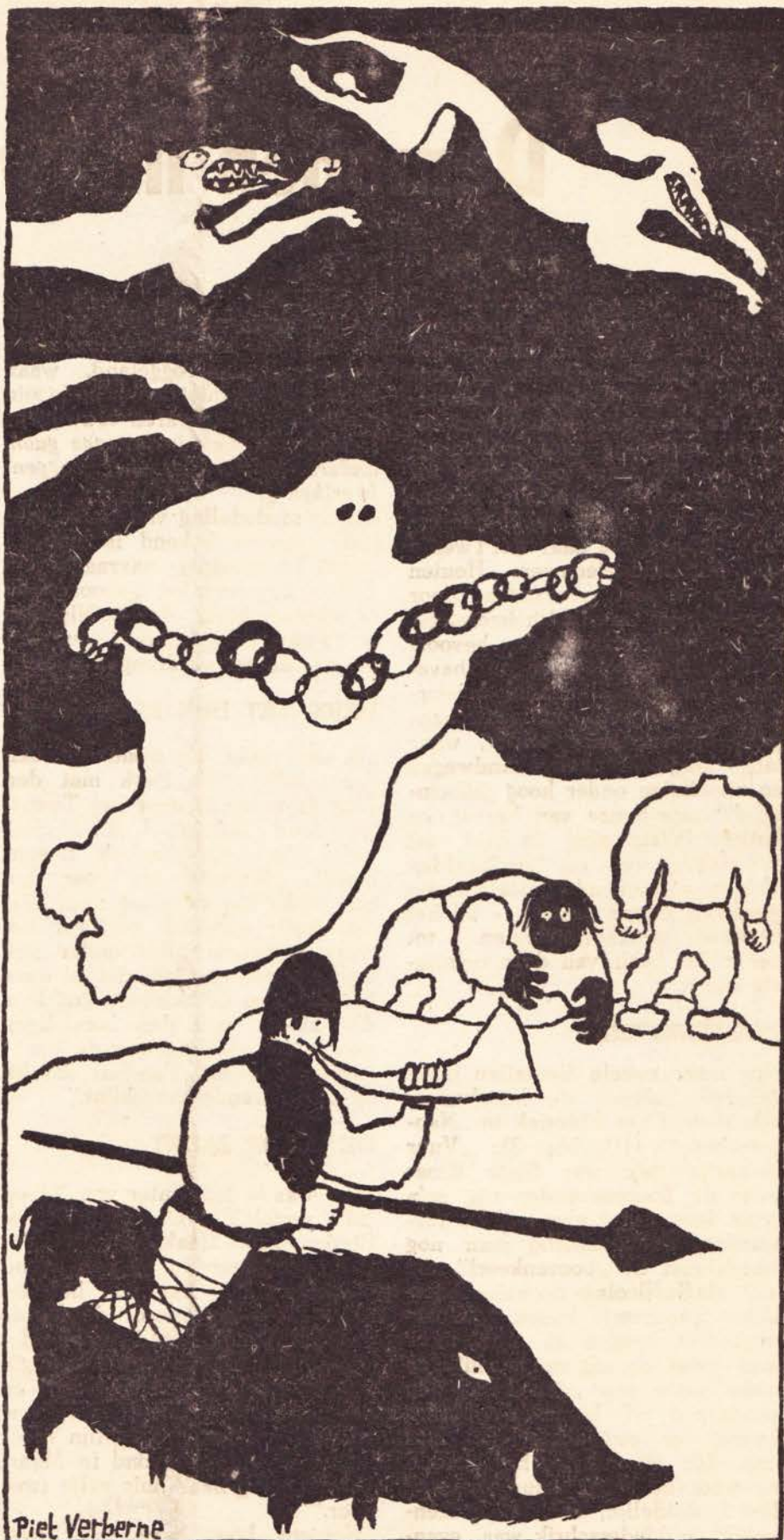
Schilder van de stilte: pag. 12

Uit Stad en Streek: pag. 15

Dies natalis THT: pag. 15

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 17987
Bank: De Twentsche Bank N.V. Hengelo
Amsterdamsche Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

Piet Verberne

Demonen in Twente

Een onherbergzame landstreek met grote bossen en omvangrijke moerasgebieden, afgewisseld door oude cultuurgronden: heidevel- den, en bouwakkers, door eeuwen- lange bemesting met heideplag- gen als het ware opgehoogd tot vruchtbare terrassen, die, bijeen- gelegen, het wijds beeld der es- sen schiepen, zie daar het Twente der late middeleeuwen. Houten kerken werden vervangen door Godshuizen in Bentheimersteen, her en der veranderden bevoor- rechte boerenhofsteden in have- zaten, kerk en landadel beheer- sten het geestelijk en maatschap- pelijk leven. Daar echter, waar langs lange, kronkelige zandwegen en verscholen onder hoog geboom- te de *losse huuze* van boeren en kotters lagen, ging de Tijd met vertraagde tred en handhaafden zich de eeuwenoude gestalten van goede en kwade geesten - zij het in steeds zwakkere vormen - tot ver in het begin van deze twintig- ste eeuw.

BOOZENKEERL

Nog maar enkele tientallen jaren geleden schreef de Enschedese schrijfster Cato Elderink in „Naoberschopp“ (III, blz. 3): „Vuur 'n zestig jaor was Sinte Kloas vuur de boerenkeender nig zo'n groot feest as et now is.“ Ze ver- warden de goedheilig man nog steeds met de „boozenkeerl“, die net als St. Nicolaas door de schoor- steen (*boozem*) kwam. „Kloas- männes kregen ze wal, meer men sprak eer nig van nen hilligen man, meer van „den keerl den vanoavond wil kommen“. Mangs kwam der een achter de duur hen, den zik luk too har etakeld en waar ze bange vuur wazzen.“ Het is duidelijk, dat de „boozen- keerl“ 'n kinderschrik was, even-

als het „roggenkeerlken“, dat ook nu nog de boerenkinderen moet weren uit het roggeland, waar verdwalingen niet denkbeeldig zijn om van andere gevaren te zwijgen; (*„dow mös nich in de rogge gaon, anders grips diej het roggen- keerlken“*).

Uit de mededeling van Cato Elde- rink, vanwie bekend is dat zij steeds zorgvuldig navraag ver- richtte alvorens het gehoorde op te tekenen, blijkt, dat St. Nicolaas in Twente een andere figuur van oudere datum verdrongen heeft.

DERK MET DEN BEER (ever)

„In den nacht der wonderen, den Kerstnacht, rijdt Derk met den Beer (everzwijn) door het Twent- sche land“, schrijft J. R. W. Sin- inghe in „Overijselsch Sagen- boek“. „Wanneer de boer dan niet tijdig kar en ploeg naar bin- nen heeft gehaald, vertrapt het ruige everzwijn alles onder zijn sterke kloeven. Men ziet in deze luchtdaemon de heidense god Fro, die steeds met den borsteligen ever - het symbool van de zon - wordt afgebeeld. Vandaar dat hij op Zonnewende verschijnt.“

DE WILDE JACHT

„Het was in den winter van '81 op '82“, vertelt B. te Lintelo in Driem. Bladen (II, 5; Haaksbergen). „Va- der en ik keerden op een avond omstreeks acht uur naar huis te- rug. Plotseling reed de Wilde Jacht boven ons hoofd voorbij. Het was alsof er een grote menigte vogels door de lucht vloog en daartusschendoor hoorden we ver- wijderd hondengeblaf. Mijn broer hoorde 't op een avond in Maart 1893 op weg naar huis zelfs twee keer.“

„Nergens hoort men meer over

haar spreken dan in Twenthe en nergens heeft men ook zoveel na- men voor de Wilde Jacht“, schrijft eerder genoemde Sinninghe. „Naar den patroon der jagers heet ze *Hubertusjacht* en naar het geluid dat men hoort *de Wilde Jacht van Tütü*; (in Mecklenburg zegt men: „De Wode (Wodan) tüt!“)

Andere namen zijn: de *Kefkes- jacht* (naar 't geblaf der honden), de *Wilde Jacht van Küpis* of *Tü- pis* (die met veel geraas vanaf den top van den Haeckenberg in de Luttermarke de vlakke injaagt). Een weiland op de Tankenberg heet Tüpisgaard. Weidt daar het paard van den Wilden Jager, Wo- dan's paard?, vraagt Sinninghe zich af. „Uit een andere naam, de *Jacht van Hakkelbeernd*, blijkt ons, dat onze voorouders den op- pergod met hem vereenzelvigden, want hij is degeen met den ge- hakkelden mantel, en de Haecken- berg is zijn berg.“

In Buurse sprak men van de *Jacht van Schoolten Joost*, in Deurningen van de *Höllekerjacht*, in de Lutte van de *Stuethünekes- jacht*, in Weerselo van de *Juulkes- jacht*, in Volthe van de *Telms- jacht* en de *Jifferkesjacht*, bij En- schede ('t Aamsvenne) van *Se- duumkesjacht*.

De Oldenzaler J. A. Ort schrijft in Noaberschop: „Speul-Derk uit de Luttermarke vertelde: Tüpis jaagde altijd op Zondag en dwong dan de boeren om mee te doen. Eens dat hij weer op jacht was, kwam er aan weerszijden van hem 'n ruiter rijden, die hem elk ver- zochten met hen te gaan jagen. De een zag er wild uit en vuur spoot uit den bek en de neusgaten van zijn zwart paard; de ander, op een wit paard gezeten, scheen zachtmoedig en vriendelijk. Maar Tüpis wendde zich tot den zwarte

en reed met hem weg en nu moet hij tot den jongsten dag met hem - den duivel - jagen."

Niet minder interessant is het verhaal van H. ter Haar uit Volthe (Driem. Bladen, VIII, 26-28): „Ergens an de kante van het Volther-brook stun ees op nen oavend in 'n boerenhoe 'n bovensten nienduur lös. Op ees heurt de boer, den op de delle an 't werk was, 'n groot gedruus en 't bleken van ne koppel honde, en vuur dat e nog tied hef zik umme te draejen, vlög de Telmsjach no binnen de hiele in zine honde achter um an. Hee leg zik in 't heui en dan röp e: „Boer, ik blive hier vannach liggen, zorget dat de dure morg'n vrog lös is anders gao'k duur de glaze. De boer löt de dure lös, en 's morgens, met dat de boer zine groote hond ansleug, zoesde de Telmsjach met de honde de dure oet en de loch in."

GEHANGENEN

„Kerkhoven, ook die vele eeuwen her dateeren, urnenvelden, slagvelden, alle plekken, waar de geesten der gestorvenen rondwaren, zijn als spookplaatsen gevreesd. Hoeveel te meer de galgenvelden waar de meestgevreesden begraven zijn, zij die wis en zeker wegens hun euvel daden geen rust kunnen vinden; (Sinninghe)."

„Op de Nett'lengoor geet het ook nig richtig too: doar hef de galg estaon.

Andrees, nen roover, hef doar anehangen, 's mos aleer. Het was van dee bende een, dee zik töt schrik van het volk as een liefsprök hadde oet edacht:

Wi-j zeent met oons zessen,
Wi-j drägt schaarpe messen,
Heeren heb i-j koppen,
Wi-j hebt stroppen.

Doo Aandrees, tot ofschuw van elkeen, 'n wek of wat al op de Nett'lengoor ehangen hadde, is 'n woonderlik geval gebuurd. Twee boerenjongs, dee beeste mossen heun, was 't vee oaver 'n wal de weide oet'egaon. Ze mossen 't zeuken en ze zaggen 't nig. Tot spot

Daar, waar langs lange, kronkelige zandwegen en verscholen onder hoog geboomte, de losse huuze van boeren en kotters lagen, ging de Tijd met vertraagde tred...

vreug een van eer doo an den dooden man:

„Aandrees, Aandrees,
Wiez' mi-j de beeste ees!"

Van de galg kwam antwoord met ne zwoore stem:

„Wacht meer, dat ik den eenen schow ruk en den aandren knup, dan zal ik met ow goan."

Woo growlik mot dee jongs dat an'ekommen wên!; (C. Elderink, „Oet et Laand van Aleer").

„Omstreeks 1750 werd er op den Galgebult iemand uit Enschede, met name Mannes, gehangen. Dienzelfden dag was een andere Mannes, een ketellapper, op pad en als gewoonlijk boven zijn bier, kwam hij na donker bij de Galgebult aan, toen het vonnis reeds lang voltrokken was. Daar vleide hij zich met z'n vracht oude, roestige en gescheurde ketels in het hoge gras neer en sliep zijn roes uit.

Toevallig kwamen er in de vroage uren eenige jongens uit Hasselo, die van een bruiloft in de Lutte naar huis keerden, langs de bult, waar ze de hooge galg met het bungelende lichaam van den gehangene onduidelijk tegen de lucht

zagen afsteken. Een van hen, die nogal veel praats had, riep toen: „Allo Mannes, gao met!"

Mannes ontwaakte op dat geroep en met een „dat zal ik doon", pakte hij in der haast onder ooverdoovend gedruisch zijn ketels en pannen bij elkaar.

De jongens, die meenden dat Mannes van de galg afkwam, bedachten zich geen oogenblik, maar zetten het op een loopen. Een van hen, een zekere Game, stierf dien-zelden nacht van schrik.

Roelof Spit, die vele jaren bij de familie Witbroek diende, was er dien nacht ook bij, en heeft dit verhaal vaak verteld; (Snelting, Oldenzaal)."

(Bekend in Twente zijn: *De Galgemaat* en *'t Galgeveld* onder Delden, waar de freules Maria en Ursula van Beckum, twee Doopsgezinden, om het geloof op 13 nov. 1544 zijn terechtgesteld; *de Galgematen* te Diepenheim, *Het Galgeveld* te Ootmarsum, *De Galgemörsch* langs de Hengelosestraat onder Enschede, waar de roofridder van de Hölterhof stierf die prins Maurits er deed hangen, *De Galgebulte* op de heide aan de grens, waar nog voor een honderd jaar de zwarte eikenhouten galg

travo

Aj 't autorien
goed wilt leern
Muj 't ees
bie oons perbeern
Pastoriestr. 39 - Tel. 12804

**Automobiel-
bedrijf**

J. WARMINK

Hengelo Ov.

**Ziet onze nieuwste
Austin-modellen**

RADIO EN TELEVISIE

Erres - Philips - Blaupunkt

Radio Redemeijer

Emmastraat — Hengelo

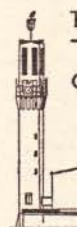
Blaas eens
uit...
ga naar
de kapper

Alle parfumerie art.

**Gerrit
Wieffer**

Leeuwerikstr. 11

hengelo

TUSSEN STADHUIS- EN ST. LAMBERTUSTOREN

OPTICIEN

WESTEN

• WESTEN WOONT VLEEMENSTRAAT

OMEGA

KWEKKEBOOM JUWELIERS
ENSCHEDÉ
HENGELO

Alleenverkoop voor Hengelo
en omstreken:

DE SPECIAALZAAK IN HERENMODES

Herman Stubbe

Marktstraat 22 — Tel. 13570

Beter dan goed is een Hollywood hoed!

**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**

Uw BRANDSTOFFEN en
OLIE voor alle doeleinden
levert:

J. B. VELTKAMP & Zn

Dennebosweg 46, Tel. 16210, Hengelo

Biej

**Bookhaandel
Broekhuis**

hebt ze „Hutten Toone“

humoristische boek in 't Twents!

SPEELGOED

te kust en te keur

't KINDERPARADIJS

Willemstraat 35 - Hengelo (O.)

HILBERDINK

Huishoudelijke- en Luxe artikelen,
Speelgoederen, Glas, Porselein en
Aardewerk, Gero-Zilmeta

Marktstraat 25 — Telefoon 14357

stalen anti-sliptraptreden, trappen en bordessen

- * Uitglijden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk
- * Zeer lichte en goedkope constructie
- * Prima referenties van grootindustrie en architecten

DIJKHOF - HENGELO
FABRIEK VOOR METAALBEWERKING

Opgericht 1921
Beukweg 4, Tel.
13480 / 13581

F. Olde Kalter

Auto -handel
-sputinrichting

Steynstraat 60, Tel. 14806, Hengelo

Voor: radio, televisie, haarden,
kachels, wasmach. en stofzuigers

«NADORP»

Deld.str.47, Hengelo Tel.12680

van Alstätte stond, die na zijn verwijdering jarenlang als vonder dienst deed, *De Galgebult* bij Oldenzaal, waar Mannes uit Enschede en Huttenklaas (in 1775) zijn terechtgesteld, laatstgenoemde na eerst geradbraakt te zijn; (twintig jaar later sleepten de Sansculotten de galg weg en verbrandden de stukken op het haardvuur van de Nieuwenboer, *De Galgeslat* te Haaksbergen, *Het Schavotveldeken* te Buurse, *De Galgenheuvel* in de Luttermarke bij grenspaalzestien, *Het Galgenveld*, nu een straatweg onder Losser; J. R. W. Sinninghe).

KOPLOZEN

Op de Griepkesbult aan de Punthoek in de Luttermarke en op de Grimberg, in de buurt van Rijssen, waar vroeger een kasteel stond van die naam, zag men mannen zonder hoofd, zo vernam Mej. G. van Wijngaarden. Ook de Oldenzaler Ort verhaalt van een koploze, genaamd de Plankendrager, die - zonder iemand kwaad te doen - elke avond met zijn planken over z'n schouder om de Hunnenpol bij hoeve Duvelshof (onder Losser) wandelt. Hij loopt rechttoe, recht-aan en gaat voor niemand uit de weg. Plaatsen we deze mededelingen over koplozen naast die over gehangenen, dan kan men zich moeilijk aan de indruk onttrekken dat *de man zonder hoofd* een vervaagde herinnering is aan de ter dood veroordeelde, wiens straf op middeleeuwse wijze, door onthoofding, was ten uitvoer gelegd. Ook de ziel van een misdadiger is onsterfelijk, maar - zo redeneerde de middeleeuwer, moet op aarde ronddolen gelijk een demon. Talrijk zijn de overgeleverde verhalen, waarbij de pastoor ter hulp werd geroepen om een ronddolende ziel voorgoed te verbannen, zodat niemand er hinder van zou ondervinden. Dergelijke geesten werden gewoonlijk naar een ven of een kolk verwezen met de opdracht, deze met een eikeldop leeg te scheppen. Een verbanning die begrijpelijk is: de vengebieden van Twente waren onbewoond zodat een zoekende ziel daar geen mens kwaad kon doen. De onuitvoerbare opdracht, een

ven leeg te scheppen, garandeerde dat de verbannen geest niet opnieuw doelloos zou gaan rondzwerven.

VERBANNEN GEESTEN

„Bij de vijver in het Mastbos van Boekelo waarde dikwijls de geest van den ontrouwen rentmeester rond, die ten eigen bate het hout van zijn heer had gehakt en verkocht en na zijn dood nog schrik en onheil bracht over de omgeving, tot het den pastoor gelukte hem in het water van den vijver te verwijzen; (van Deinse, Land van Katoen en Heide, blz. 451)\".

„Aan de oude slotgracht van kasteel Eerde te Rijssen kon men iederen nacht van twaalf tot een, heer Frederik den boosdoener, zien, die met zijn vingerhoed trachtte de kolk leeg te scheppen; maar telkens als de vingerhoed boven water kwam, kantelde de duivel die om; (Mej. G van Wijngaarden)\".

„Nen kolk ligt der in 't Aamsveen, dee neumt ze 't grondloze meer, Door zit in 'n doonkren 'ne schim, dee zik zonder ophoalden rept, Eer met nen vingerhoed al 't water vot is 'eschept,
- Zo is er 't vonnis 'evèld - veend ze 'n vrèè nig meer;
(C. Elderink, „Oet et Laand van Aleer\", blz. 23-24)\".

ANDERE WEDERGANGERS

Ook de geesten van afgestorvenen, die vóór hun dood een slechte behandeling hadden genoten, keerden dikwijls terug. „In oude tijd\", zo vertelt Ort, „heeft er eens een gevecht plaats gehad tussen de Lutterboeren en die van Losser. Met knuppels en hooivorken gingen ze elkaar te lijf bij Springbiel, even over de grens, en in dat handgemeen werd de boer van Scharfoort doodgeslagen. Sindsdien spookt het op het Hannof. Een wagen met twee koolzwarte paarden bespannen nadert van Springbiel - het zand knarst onder hun poten - dan wijken de deuren van de schop en onzichtbare handen dragen er de dode binnen.

kerstbomen

Nog enkele weken, en ze zijn er weer, de kerstbomen, of juister gezegd de fijnsparren. In alle soorten en maten zullen ze weer te vinden zijn op de markten of voor de huizen van particulieren, die in de verkoop van kerstbomen een welkome bijverdienste zien. De fijnspar (*Picea abies*) is oorspronkelijk uit Midden- en Noord Europa afkomstig. De gewoonte, om met de kerstdagen een kerstboom in huis te halen ter verhoging van de kerstsfeer, is overgenomen van de Duitsers, die vele eeuwen geleden hun kerstbomen uit 't Schwarzwald haalden. Maar dit waren zilversparren. Na verloop van tijd won de fijnspar het van de zilverspar, welke laatste wat losser in bouw is, met minder takken en takjes.

Noorwegen is 'n grote leverancier van kerstbomen. Canada kweekt kerstbomen bij miljoenen, deels voor binnenlands gebruik, deels voor de export naar andere Amerikaanse landen. De *Nederlandse kerstbomen* zijn veelal afkomstig van de Veluwe, of zijn gekapt in de Belgische of Duitse grensstreek, terwijl 'n deel van Twentse oorsprong is.

Boswachters, jachtopzieners en rijkspolitie zijn in de komende weken bijzonder op hun qui-vive. Het stropen van een haasje of het kappen van 'n kerstboom (zonder betaling uiteraard), kan duur komen te staan.

Daarna hoort men water plassen; aan de puthaak wordt de emmer opgehaald en de paarden drinken. Met klokslag één is het weer stil op de hoeve.\"

Omstreeks de laatste eeuwwisseling begint het Twentse volk te zwijgen over demonen. De twintigste eeuw, die de eeuw der techniek wordt genoemd, heeft de lange adem van de vóór Christelijke en vervolgens Middeleeuwse tijd goeddeels afgesneden, en een tijdperk ingeluid van een nieuwe worsteling. Een worsteling met moderne demonen.

Hengelo

Wagenaar
MODER HUIS
Brinkstraat
Hengelo
HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

**Haarden en
Kachels**
Aanknoef
OLDENHAALSTRAAT 61
HENGELO
Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN
K. Hunia & Zn.
Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Ruischer en Hartgers
Veur elektrische apparaten
Radio en Televisie
Drienerstraat 4 - Tel. 14878 - Hengel

de **Bokdams**
voor
DANSLES
Drienerstraat 37

BOERENLEENBANK
Hengelo (O.)
verzorgt alle bankzaken
Parallelweg L.S. Telefoon 7366

H. J. Krakkers
AANNEMERSBEDRIJF
Tel. Hengelo 2964
Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

Bult's Slagerij
VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

Fotobureau ter Horst

RECLAME- INDUSTRIE- MODE-
en ESTHETISCHE FOTOGRAFIE
■ GOUDSBLOEMPAD 2
Hengelo (O.) Tel. 19690

N.V.

out-
bewerking
ENGELO

Interieurspecialisten

Chopinstraat 11 — Tel. 3798
Econ. Dir. J. M. Prinsen
Chopinstraat 12 — Tel. 3798

VERSTEEG's veearve

veur hoese en eearve
Molenstraat 20
Hengelo (O.) — Tel. 2207

Bonneterie

SPECIAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten
Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

N.V. Automobielfabriek

BLEEKER

● OPEL
● CHEVROLET

HENGELO

● MEUBELN
● TAPIJEN
● BEDDEN

Van Dijk voor de moderne
woninginrichting
MARKTSTR. 15

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
voor: Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Solvieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Automobielfabriek

**Van Laar
en
Feijten**

Enschedeesestraat 127 - Tel. 3983 - Hengelo
DAF

Automobielfabriek

ERNÉ

Deldenstr. 42
Tel. 2120

vanaf:
f 3799

FIAT
500

Empo-Humber-Vestingrijwielen

Rijwielhandel en Reparatieinrichting

v. Merksteijn

Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

Meubelen — Tapijten
Gordijnen — Bedden

Morsinkhof

ENSCHDESESTR. 16

HOLLANDIA ondergoed
kousen, sokken, tricotages

H. J. BENNINK

Manufacturenhandel Industriestraat 88

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

Hunebed- en Bekerkultuur

Nederland is in de pré-historie een belangrijk kruispunt van culturen geweest. Het is niet eenvoudig, uit één of een paar artefacten een cultuur vast te stellen. Vroeger trok men hier nogal voorbarige conclusies uit, welke later dikwijls moeilijk waren uit te schakelen. Sprak men voorheen van bekerkulturen, thans maakt men duidelijk verschil tussen: de trechterbekercultuur, de standvoetbekercultuur en de klokbekercultuur.

De trechterbekercultuur werd wel hunebeddencultuur genoemd. Later zag men de onjuistheid hiervan in, daar de megalithen bij veel culturen passen en secundair zijn. Het aardewerk daarentegen is het juiste criterium.

Niet overal werden grote stenen gevonden. Derhalve heeft de trechterbekercultuur in ons land een grotere verspreiding gevonden dan de hunebeddencultuur. Het volk was een volk van landbouwers. (In Drente zijn nog een aantal z.g. hunnebedden bewaard gebleven. Volgens pastoor Geerdink zouden er vroeger ook hunebedden bestaan hebben bij Ootmarsum en Velsen. In „Gesch. van het graafschap Bentheim" schrijft Visch: „Tussen Velzen en Getelo hebben wij in de maand augustus van 1819 een hunnebed - zoals men die in de provincie Drenthe heeft - ontdekt." De Clercq vermeldt in 1830 dat er een geweest zou zijn op het Hooge Hexel bij Wierden).

De standvoetbekercultuur kent 'n grote verspreiding door heel middele Europa tot aan de Kaspische zee. Men noemt deze cultuur ook wel touwbekercultuur, maar niet het „touw", doch de vorm van de bekera is kenmerkend. Het feit, dat soms imitatiegietnaden worden aangetroffen op stenen strijdhamers, wijst er op, dat men ook bronzen strijdhamers heeft gekend. Het volk was een herdersvolk.

De klokbekercultuur, afkomstig uit Spanje, heeft zich langs de Atlantische kust noordwaarts verplaatst. Het volk was een handelsvolk, hetgeen o.a. af te leiden valt uit het Odoorngraf, een vondst van prof. van Giffen. Van het produkt waarin gehandeld werd is niets terug te vinden. Mogelijk was het zout.

Bij kartering van deze drie culturen blijkt, dat ze in kleine, van elkaar gescheiden gebiedjes voorkomen.

BORNE

TWENTS TRAMMUSEUM

Een trekker met aanhanger van de Lonneker Landbouw Coöperatie vervoerde vorige maand een merkwaardige last. Het was een oude T.E.T.-wagen, die van een weiland aan de Veendijk te Losser naar de Ennekerdijk in Borne werd vervoerd, waar de heer Liedenbaum (bekend restaurateur) de wagen in oude glorie hoopt te herstellen. Er is een comité gevormd, dat wil komen tot 'n trammuseum.

enschede

Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDE

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE
Spelbergsweg 37, Tel. 4538
levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

Foto

FOTO-FILMBEDRIJF Van Loenshof 10
Tel. 5271

Filiaal:
Ollemolen-
singel 37
Tel. 6118

Gramofoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede

Ook
Uw
adres

H. Zwier

DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 — Tel. 8159

de „**Twentse Post**”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken

en „**CO-OP OOST**”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin

„**Co-op Oost**”

met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - huish. art. enz

Voor betere schoenen Rommelaar

VAN LOENSHOF 31

SALON Neurink

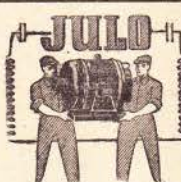
v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie
Haaksbergerstraat Enschede Tel. 2876

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Voor 't **Hoën**
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

Motor defect?
naar **JULO**
direct!!!

Pymontstraat 15 · 19
ENSCHDE

Electrische Hauptner
Veescheer Aesculaap Econom
Machines: Wolseleij

Fijn-
slijperij **H.v.d. Meer en zn**
BLEEKERSTRAAT 18, ENSCHDE

Machinefabriek
ARENS & Zn

tandwielen
Perikweg 52

Uit
voor-
raad
lever-
baar:
BETONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.

Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

ADOLFS & PENNINK

de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nög tot 't hart

**BLOEMEN-
MAGAZIJN «Corona»**
HENGELOSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

S. TEN CATE
STAALHARDERIJ

Hessenweg 1 - 9 - Tel. 5413

MINTEX - REMDIENST

Dr. Benthemstr. 35 - Tel. 5418

FA. H. v. d. BERG

OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 543
Steunzolen, (v. gipsm.), Spitgordels, El.
kousen, Kunstledematen, Orthop. cor-
setten, Beugels, Buikgordels, Staalwaren

voor goeie schoenen
bekend

Heng.str. 16 — Oldenz.str. 93 — v. Loenshof 5

Verstelbare Pasbuste op standaard
(te leveren naar eigen lichaams-
maat). Hiermede kunt U uzelf
passen. In diverse uitvoeringen le-
verbaar:

Twentse Fourniturenhandel
J. WAGELAAR & ZOON

Van Loenshof 56-58 - Tel. 5684

Lèèwen, Zeekte en Dood

„Mags nog lèèwen?” vraagt in wat deelen van Twente twee mensen an meka, as ze meka in lang nich zeen hebt. „Woe geet 't?” betekent dat, better nog: „Hei'j nog schik in 't lèèwen?” Nich iedereen kan hierop volmondig jao zeggen. 'n Eenen hef 'n klein inkommen en zeg: „Daor köj nich van lèèwen”, 'n ander hef te wosseln met zeekte en ongemak, vuur dén is hef 'n spil in 't lèèwen; beide hebt ze 'n zoer lèèwen, ze mut met kleijen mer zeen, dat ze duur 't lèèwen komt en dat vaalt nich met 'n menske is jao gennen puthaken, hee kan nich aaltied krom liggen, hee wil ook wal ees wat hebben in 't lèèwen.

't Is ongeliek in de weerld. 'n Eenen wödt duur 't lèèwen slept en 'n ander der duur drègen. In 't leste geval heffe 'n good lèèwen. Dow hee van de school kwam en 't lèèwen in gung, stökke de han oet de mouw, want hee wol vuuroet kommen in 't lèèwen, hee wol wat van zien lèèwen maken. En 't lukken um.! De zaak, dee hee begun, daor zat lèèwen in, der gung heel wat in umstaon, der was lèèwen in de brouweri'j en asse ees fouten maken, dan zèere: I'j mut leeren, zolang aj lèèwt, 't zal mi'j zo gemakkelik nich wier aowerkommen." Andere leu gunnen hee ook geern 'n vuurdeeltje, zienen stelregel was: I'j mut lèèwen en laoten lèèwen.

Mer degennige, dee duur 't lèèwen wödt slept, mut vechten vuur eer brood oop lèèwen en dood. Zee hebt naa völ tegenstand in 't lèèwen, mangs weet ze van vuurten nich, dat ze van achtern lèèwt, mer zee hopt oop bettere tieden: Zoo lang as ter lèèwen is, is ter ook hoppe. Hop dot lèèwen! Hebt ze ees 'n maol geluk, dan lèèwt ze oop as nen ooln eum nao Lechmissen; dan is 't slimste van 't winter ummers vuurbi'j. Zó is 't menselik lèèwen:

Tien jaor: 'n kind; oop twintig: ge-
[zwind,
Oop dattig: staark zo ooit!
Oop veertig: wies; oop vieftig:
[gries,
Oop zestig: riek, of nooit!

Mer 'n riekdom hef ziene gevaoren, al was 't alleenig meer, dat nen rieken te völ wil proffenteren van 't goo lèèwen. Men mut etten um te lèèwen en nich lèèwen um te etten. 'n Ander gevaor is, dat 't geeld 'n menske baas wödt. Vraag i'j zon een um ne gift vuur 'n good doel, dan is 't, of i'j um an 't lèèwen komt. Dan slötte an 'n kettel, maakt 'n lèèwen as 'n oordeel. Zonnen dooren keer! As 't lèèwen daon is, hef 'n buul jao net zo völ as 't geeld. Met nemmen köj 't

deur:
meester Vloedbeld

nich, oop zien heuwste köj 't meka oop 't langste lèèwen maken. De dichter zeg:

As 't beuk'ken van ons leewen
Heelemaol is vol eschreewen,
Komp nao 't ènne nog 'n endje,
Dat gedrukt steet oop 'n prentje.

(Dat prentje is 't bidprentje, wat nao de groove wödt oetdeeld). Dwaos is, wee 't blinkend goold vuur 't heuwste good van 't lèèwen hoolt. Geeld is nen goon knech, mer nen slechten baas. Nen rentenier lèèwt van zien geeld, woe hee heel zien lèèwen har vuur waarkt hef. De luien brengt het zo wied nich, zee zeit: De gaauwen hebt zik dood lopen, de lankzamen lèèwt nog. Oop dee manneer hebt ze wa kans 't lèèwen der of te brengen, mer oop nen greunen twieg komt ze nich.

Wat al zeekten hebt 't oop 't lèèwen verzeen! Nöms is daor vri'j van: 'n staarksten boom kan vallen. In wathuuzen is aait ongemak, het zit daor in de pöste. Vandage hef ter een de rooze in de hoed - wat ze ook wa de griep neunt - morgen hef nen ander de blekken, of hee klaagt aower nen zeeren kop; den muj vol etten, zeg de mooder. Of hee vaalt in de be-gaownis, hee wödt likk, wat nog wier heel wat anders is, as leelk wödden (kwaod wödden). Non zint dat almaol nog mer ongeveurlike kwaolen. 't Kan ook slimmer. Mennigeen hef 'n klok-hoes, dat nich deug, of ne bezetting oop de bös; in berre bliewen, zeg 'n dokter. 't Is de vraoge of 't den zeeken duur kan zetten, ziene krachten wödt minder, hee geet bi'j de dage achteroet en misschien komp den dag, dat de familie zeg: hee haalt 'n nach nich meer. De pastoor komp en den zeeken wödt ten vollen bedend. Dan wee j wa, woe laat of 't is!

Wat zeekten komt te peer en gaot te voet wier vot. Andern pakt ow nich zo strabant an. I'j zint eerst wat sloerig, veult ow meu, i'j hebt de rooze in de hoed, wödt zoo slap as nen waskellood, 't beste is, daj met ne heete kan onder de veeren kroept en perbeert te zweeten, dat 't duur de onnerlaoge dröppelt. 'n Dokter kan nich baten: verkooldheid doert zonder dokter dree wekke en met 'n dokter eenentwintig dage. Non kan griep slim genog wèen. As de boer 't hef, dan zegge: Wat zin ik slech, wat zin ik slech! Mer de knech hef gen beklag met um en griemked: „Onkroed vergeet nich, en as 't tot an 't onkroed komp, dan doot ons de tanne nich meer zeer." Nen zeeken hef nen andern kiek oop de weerld, as nen gezonden. Aj gezond zint, mankeert ow van alns, aj zeek zint mer één deel. Dit deel is: gezondheid. Aj oold

oldenzaal

**de zaak met meer
dan 50 toonkamers**

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's möj bekieken)
fotohandel
't Kiekkeske

tricoleren
drymasteren
verven
Ootm.str. 47-49
Tel. 2091

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

Voor spuitwerk aan Uw auto

ALBERT KIP

HEINKEL

SPARTA

ANTOON HUTTEN

voor niaj spul en reparasie
DENEKAMPERSTR. 71 TEL. 2863

BERINI

ZÜNDAPP

GESCHENKBON

G. MORSALT fl.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

Blij met een geschenkbbon

G. Morselt

ERRES

PHILIPS

TELEVISIE

Ben Lansink

Deurningerstr. 6 Tel. 2981

Hoveling

v/h Oosterholt-Wiegerink
FORT-SCHOENEN: nog altijd de beste
kinder-jongensschoenen met 1/2 jaar garantie.

TELGENKAMP's

zaadhandel

Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

COOP. ZUIVELFABRIEK

De Eendracht ROSSUM

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn beziens-
waardigheden, waaronder een natuur-
historisch museum, en zijn goede hotel-
accomodatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking
volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

H.P.G.

H.P.G. Gelderman & zonen n.v.
OLDENZAAL HOLLAND

SPINNERIJ
WEVERIJ
VERVERIJ

KATOEN
RAYON
RAYONVEZEL

't Allerfijnste product
COOP. ZUIVELFABRIEK
EN MELKINRICHTING
„BORNE”

H. Haarhuis

Radio - Televisie
Ootmarsum

Wee rekken kan geet naor
zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bieje TET-bushalte
In 'n lunchroom köj lekker etten en dreenken

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

J. A. Lesscher & Zn.

SAASVELD - TELEFOON 238
Smederij en Reparatieinrichting - Expeditie

Handel in landbouwwerktuigen, melk-
machines, tractoren, bromfietsen enz.

Coöp. Aan- en Verkoopver.
van de A.B.T.B.
DENEKAMP

Veevoeders - Kunstmest - Bestrijdings-
middelen - Land en Tuinbouw Art.

Alles he'w roem sorteerd
Briketten en koll'n veur 'n heerd
Toch bie'w helemaal nich duur
Betrouwbaar, vlug en sekuur.

(Vervolg van vorige tekstpagina)

zint, daj nich vö! meer hebt bi'j te zetten, zo stram in de been, daj nich meer aower 'n strosplier kunt strien, jao, aj um zo te zeggen met de dood in de schoon loopt, komp de gezondheid wa nooit wier; aj oop strikzied ligt, hei'j met lèewen en gezondheid wal ofrekkend. Het wödt tied, daj ne goo zied maakt met 'n doodgrèwer. Mer nöms geet geern dood. As de rieken 't ofkopen en de aarmen 't ofloopen können, dan störf ter gen een. Mer de dood is onverbiddelik. Hee zeg tegen Elckerlik, den um vuur doezend daler wol ofkopen:

*Ik geew niks um geld, of schat.
Paus, of könnik, wee, of wat,
Nöms kan Gods bevel ontloopen,
Of mi'j met geeld en good of-
[kopen.*

De köster was dat ofkopen wa wisse nich van danke. Hee wrif zik vergeneugd in de han en zeg: *Vief doon van de wekke, as dat mer stand hooft!* Vuur nen gezonden tied isse zoo bang as vuur de dood. De giere pin vindt staarwen nog zo slim nich, hee zeg: *„Dood gaon is niks, mer dee kösten!”* Aj de leu zoo heurt kuiern aower dood gaon, dan is ter nog wa humor onder. *„Hee hef 't er oet drunken”,* zeg de kastelein. *„Hee kreeg 't an de længebän”,* zeg 'n wèewer, en 'n hoornblaozer: *„Hee hef 'n kraei'jenmars blaozen.* Wat bestaot er vuur dood gaon a gen zegswieze! *Hee is 't heuk'ken umgaon* (i'j kunt um dus nich meer zeen); *hee is oop ehemmeld*, umdatte *'t aomhalen hef vergetten*; *hee is ter tusken oet kneppen*, d.i. tusken de mensken oet; *hee is peigert*, mer dit is 'n luk plat, dat zeg ne jong nich, as zien vaar in letterlikken zin van 't ber oop 't stro is kömmen. Het wödt meer zeg van 'n deer, net as: *zoo dood as nen pier.*

Wee nich van de vernemstigen is, zal nen zachten dood hebben, asse an zien verstaand staarft. Men kan ook nen zoeren dood hebben, lang wosseln met de dood en oop staarwen nao dood wèen, vuurdat ze ow 't hennekleed antrekt en de doodboer ow nao 't kuulken veurt:

*De kiste in de koele zakt - boem!
Ne schup vol zand er oop esmakt
[-boem!*

*Genne præek oop riekdom, leefde,
[roem,
Zeg mi'j zoo vö!, as dat: - boem,
[-boem!*

De gedachte an de dood wol men-nigeen wa geern in 't doodbook schriewen, d.i. vergetten. Mer wat kan 't baten? *Niks is zoo wisse, as de dood, 't lèewen van ieder menske lop 'n maol op dood spoor.* Nen verstannigen raad is:

*Doo vuur dienen staarfdag
Wat nao de dood di'j baten mag.*

Weest staark in nood, geewt aarmen brood, denkt an de dood. 'n Heulten ber, 'n linnen kleed is 't ènne van al meute en zweet. Non köj dit wa raon:

*Den 't maakt, den wil 't nich.
Den 't dreg, den hooft 't nich.
Den 't köf, gebroekt 't nich.
Den 't gebroekt, weet 't nich.*

Zak 't mer zeggen? 't Is ne dood-kiste.

Uit stad en streek**ENSCHDE****E-8Expres**

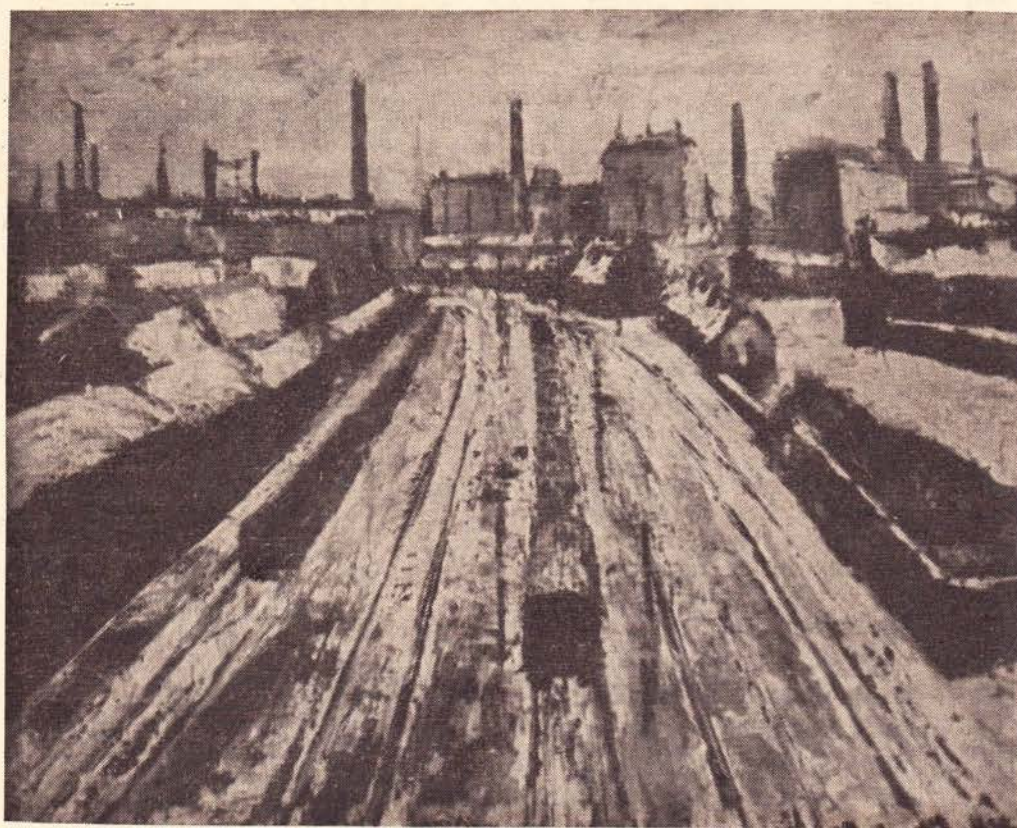
De E8-Expres, een automobiel uit 1929, bracht in de afgelopen maand burgemeester W. Thomasen van Enschede naar het Binnenhof in Den Haag, waar hij de griffier van de tweede kamer, mr. A. F. Schepel, een stapel nieuwsbrieven overhandigde. Elke maand zal de E-8 Expres op het Binnenhof komen totdat Twente er van verzekerd is, dat de nieuwe autosnelweg van Hoewelaken naar de Duitse grens bij Enschede, de E-8, in zijn geheel wordt aangelegd. AVRO's TeleVizier verzorgde van de E-8 Expres een televisiereportage.

HENGELO**Gemeente koopt platiëken**

Het gemeentebestuur van Hengelo kocht vorige maand drie ijzerplatiëken van de Hengelose kunstenaar Wim van Oostrom. De werken zullen een plaats krijgen in het stadhuis.

- Jan Theodor van der Leest - Nestor Hengelose kunstschilders -

Schilder van de stille

*De dingen staan om mij
zo stil te luisteren,
wat de stilte wil,
vertellen wil."*

Met dit fragment uit een gedicht van Herman Gorter, raken wij meteen de kern van het werk en 't wezen van de Hengelose kunstschilder Jan Theodor van der Leest.

Een waar colorist en schepper van echt expressionistische realiteit, met de geestelijke moed van de introverte, tot uiterste consequenties gaande, diep aan eigen opvatting overtuigde mens.

Al is hij dan ook te Rotterdam geboren (1907), kan men hem zeker een Twentse schilder noemen. Hij is innerlijk vergroeid met het twentse landschap, hoewel hij uiteraard als kunstenaar de grootste interesse heeft voor alles wat de gehele wereld aan schoons te bieden heeft.

Slechts enkele jaren oud, verhuisde hij met zijn ouders naar de „Grote Stille Heide“, de Veluwe. Daar stond zijn kinderstoel als kunstenaar, zoals ook van Goch in Nuenen reeds werd gevormd tot de impressionist, die vele jaren later in Parijs en Arles tot volle uitdrukking van zijn ware-schilders-ik kwam.

Zo schetste en „krabbelde“ een vijfjarige van der Leest op ieder stukje materiaal dat hij bemachtigen kan, de beelden door zijn omgeving opgeroepen.

Heide, zandverstuivingen en vliegdennen. Hij was een dromer, een wat in zichzelf besloten en denkend kind, dat een hem geheel eigen filosofie opbouwde uit en om de wereld van zijn prille leven.

Een van de sterkste en later bepalendste factoren in zijn schepingen was „de Stilte“, het verdroomde opzichzelf, nog versterkt

door de aperte invloed van de grote „heideschilder“ Jacob Hamel, bij wie van der Leest vele jaren als leerling heeft doorgebracht, en reeds als opgroeiende jongen, de vreugde leerde van het ingekeerd zwerven in die wijde wereld van paarse heide en glinsterende zand verstuivingen.

De verstilde sfeer in al de werken van van der Leest, staat centraal als essentiële factor in de interpretatie van zijn scheppingen.

Zijn werk wordt een met kleur zichtbaar gemaakt zoeken naar de kern van alle dingen.

Een zoeken, op geheel eigen wijze, naar het onuitsprekelijke, naar de universele samenhang tussen mens en kosmos.

De niet zo diep beschouwende mens ziet in de werken van v. d. L. mooie of minder mooie figuraties, die het uiterlijk oog kunnen strelen.

Maar, met een innerlijk oog schouwend ziet en beleefd men

iets van die sfeer waar naar wij, gejaagde mensen die wij zijn, verlangen; rust en geluk in een harmonie die niet van deze tijd is.

Gelukkig dat er nog zulke schilders zijn, die in 'n tijd van afkeer van het naturalisme hun natuurlijke impuls en steeds weer opnieuw de Natuur in haar ware gedaante als donor gebruiken voor hun creaties.

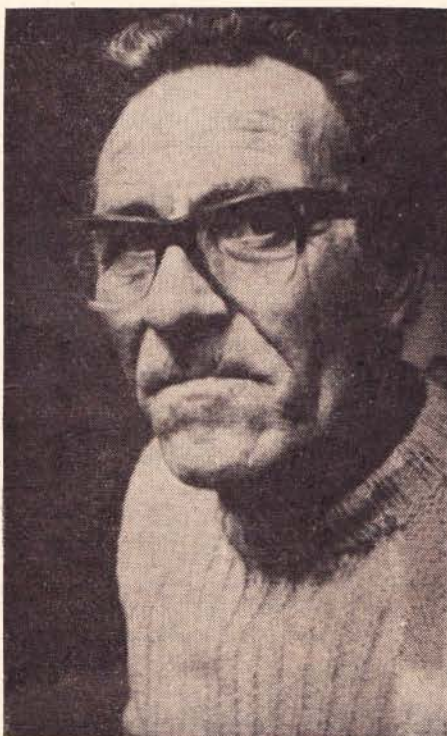
En, om met een uitspraak van prof. dr. G. Polemann (Krefeld, Dld.) te besluiten:

„Wir brauchen immer wieder Maler, wie van der Leest, diesen feinen impressionistischen Stillisten, dessen Werk aus dem unerschöpflichen Quelle der Natur entstanden, Rhythmus, Gleichklang und Eigenart seiner weiten holländischen Heimat mitschwingen lässt.“

Iwan Slavenburg

(Foto's bij dit artikel: W. v. Oostrom)

Jan Theodor van der Leest

levenswijshheid

De 75-jarige heer A. D. Dijkstra te Enschede, bejaard maar nog energiek directeur van de broodfabriek „de Concurrent" in deze stad (de TP-lezers herinneren zich wellicht nog de spreekwoorden en zegswijzen van zijn hand, die wij geruime tijd geleden publiceerden), heeft er al jarenlang een gewoonte van gemaakt, allerlei dagelijkse impressies op papier vast te leggen. Levenswijsheden, zouden wij die notities willen noemen, waarvan wij er hierbij een aantal laten volgen.

Naarmate de grote vreugden des levens op zich laten wachten, moeten wij leren de kleinere beter te waarderen.

Geen mens, of hij heeft naast zijn deugden zijn fouten. Niemand is volmaakt. Maar het streven daar naar stempelt ons tot mensen.

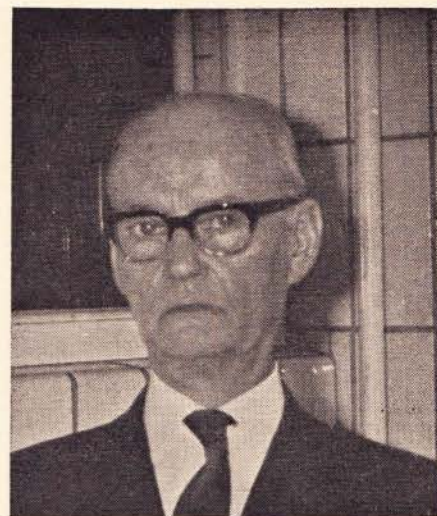
Een inbreker doet feitelijk aan bezits-spreiding. Jammer alleen, dat ook dit de oplossing niet is.

Wij kunnen al het leed in de wereld niet dragen. Doch het verminderen en niet het vermeerdere is onze plicht.

Goede dokters zijn steeds bezig, zich zelf minder inkomen te verschaffen.

Bezitten wij blik, dan willen wij zink. Hebben wij zink, dan gaan onze gedachten uit naar koper. Daarna hunkeren wij naar zilver, respectievelijk goud. Is de buit eenmaal binnen, dan krijgen wij meestal als toegift een maagzweer of zenuwinstorting.

Dichters, denkers en kunstenaars vullen de schatkamer der mensheid. Hoe meer wij daar uithalen, des te groter wordt ons gemeenschappelijk bezit.

A. D. Dijkstra

Er zijn meer medicijnen dan geneesmiddelen.

Er moest belasting geheven worden op geklets en gezwam in de ruimte.

Mannen zijn als kinderen. Zijn ze aan het spelen dan willen ze niet naar huis of naar bed.

HENGELO

CONTACTDAG CULTURELE RADEN

Als we ergens behoefte aan hebben, dan is dat het gesprek met de ander. Anders loopt men het gevaar dat de cultuur louter een papieren zaak gaat worden, terwijl zij toch uiteindelijk een proces is, dat het hart en niet alleen het verstand moet bezig houden, aldus drs J. H. Drewers, vice-voorzitter van de Culturele Raad van Overijssel in zijn openingswoord tijdens de op 27 november in het Hengelose stadhuis gehouden bijeenkomst van de plaatselijke culturele raden. Woorden, die ons uit het hart zijn gegrepen.

ZEGSWIEZE

Aj 't komt te wetten
Dan zi'j versletten

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)

Coöp. Boerenleenbank
DELLEN

Alle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn
Vanof 1896

De boeren van Heffum, Hassel, Zeendern
[en Boorn
Bint a 60 jaor naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saasel.
Waarum z'oot Boorn 't voor én 'n kuunst-
[mest haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo good bevaalt!!

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG
Haaksbergen
C.L.O.-mengvoerders
Ruwvoerders
Brandstoffen

BOERENLEENBANK
Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

Wie helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede omgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Spaar mee bij de Boerenleenbank

Boerenleenbank
Oldenzaal

de spaarbank voor iedereen
3-3¹/₄ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank

ROSSUM

verzorgt
alle
bankzaken

Telefoon: 05411/210

BOERENLEENBANK

— **LONNEKER** —

Bijkantoor Enschede: Fazantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

E. J. Lantink

LANGESTRAAT 21 - 23, DELDEN
RADIO - TELEVISIE - ELECTRO
TECH. INSTALLATIE - BUREAU
WASMACHINES - VERLICHTING

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

Voor Melk, Melkpoeder, Boter en Kaas:

Coöp. Zuivelfabriek
„VOLHARDING”
DENEKAMP

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN

- Direkt opvraagbaar spaargeld
- Deposito spaargeld

SPAREN | Boerenleenbank

BIJ te
DE **Ootmarsum**

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

Boerenleenbank
Denekamp

de spaarbank
voor het platteland

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente. Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

Boerenleenbank De Lutte
MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG

Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle BANKZAKEN

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia-Bornerbroek

Hoogste rente over Uw spaartegoed

Uit stad en streek

ENSCHEDÉ

VIERING DIES NATALIS THT

Vrijdag 27 nov. j.l. herdachten curatoren, hoogleraren en andere bij de TH betrokkenen voor het eerst in het openbaar de geboortedag van de Technische Hogeschool Twente: de derde dies natalis; (op 1 dec. zal het drie jaar geleden zijn, dat de wet afgekondigd werd waarbij de THT werd gesticht). De plechtige herdenking vond plaats in de Twentse Schouwburg te Enschede en werd muzikaal omlijst door de leden van het Overijssels Blaaskwintet onder leiding van Piet Reijso jr. Prof. ir. R. van Hasselt sprak de diesrede uit.

HUIS VOOR KUNSTENAARS

Het gemeentebestuur van Enschede heeft het pand Haaksbergerstr. no. 86 beschikbaar gesteld aan enkele Enschedese kunstenaars, Henk Schuring en Wim Kamphuis (schilders), Harry Disberg (schilder-ontwerper), Yvonne Swagerman en Hans Simonis, leerlingen AKI, die waarschijnlijk met nog enkele anderen het pand zullen moeten delen.

LOSSER

BLEEKWACHTERSHUISJE

Het bleekwachtershuisje te Losser is geheel gerestaureerd en op 30 oktober in een bijeenkomst onder leiding van burgemeester Van de Sandt als voorzitter van het bestuur van de stichting De Dorpsbleek, opgeleverd.

Het huisje - enig in zijn soort in Twente - zal worden bewoond door de heer J. A. Polder (25) en zijn vrouw. Zij zijn kortgeleden getrouwd. De heer Polder is museumassistent van het Rijksmuseum Twenthe te Enschede.

Het uit 1774 daterende huisje is op aanvraag te bezichtigen.

ALMELO

PERM. KUNST-EXPOSITIE

Vijf Almeloze kunstenaars, Wilma Gerritsen, Jan Gierveld, Ger van Norden, Hans Veneman en Barend

Werkman, hebben samen 'n groep gevormd, die onder de naam „De Gang" wat wil doen aan de afstand tussen de kunst en de doorsnee burger. Daartoe houden zij in het trappenhuis en de daarbij

behorende gangen van het badhuisgebouw aan de Hofstraat, die naar de ateliers van vier van hen leiden, een permanente expositie welke elke week zal worden afgewisseld en vrij toegankelijk is.

DECEMBER

*Het jaor wodt zeutkes meude,
het sökkelt en wodt oold
Non kump de aovendvrede
en de natuur wodt koold.*

*Het jaor geet zacht te röste
niks wast en greuut non meer.
Mer stil! Op 't allerbeste
kump all'ns in 't veurjaor weer!*

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkrijgbaar in flessen van 230 en 400 gram

Verkoopkantoor „MULTIFARM" Boekelo

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Doe het zelf

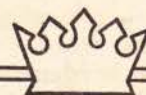
Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²), plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.

VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Jos. Haydnlaan 60 - Tel. 14064
Hengelo (O.)

**GOED HUISHOUDEN
MET
JORZOLINO
HUISHOUDGOED**

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN

JORDAAN - TER WEEME N.V.

HAAKSBERGEN

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van Uw tuin een LUSTHOF. Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan. Vraagt inlichtingen:

ERICA

siertuincentrum

BORNE, direct achter het station.
De mooiste kwekerijen in Twente.

Oonz' naober vreug: waar hes dat 'kof dee mooie klee' van zükke stof. Den pasvorm is óók heelmaol óf! Zu'k spul hef bloos nog Bischoff.

Bischoff

Hengelo

Tukkers... mag ik effen 't woord?
Smiet oew geeld nich aover boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Gao'j deur almaal met akkoord?

Breng dan

oew geeld

naor de

Nutsspaarbaank

Now 3½ pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 HENGEL

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

VéGé

voor **U** levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

**GENTLEROY
VOOR
VRIJETIJD-
KLEDING**

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HEK N.V. ENSCHEDE.

DRY-SIL SILICONE

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

**Coop. „De Landbouw" W.A.
GOOR**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.

NIEUWS VOOR DE DETAILLIST

ADVERTENTIES BIJ
VIERKANTE METERS

De advertentie-reclame is een onmisbaar onderdeel van de verkoopbevordering: zij wekt in de huiskamer belangstelling op voor een bepaalde zaak met zijn artikelen. De advertentie-reclame is derhalve de wegbereider voor de gang naar de winkelier. Tussen het tot stand komen van een direct contact klant-winkelier staat de Etalage; zij toont datgene, wat in de advertentie aangeprezen werd. De manier waarop de Etalage dit doet, is in belangrijke mate bepalend, of op de in de advertentie gekweekte interesse een verkoop volgt.

Er zijn honderden manieren waarop men een Etalage kan inrichten. De juiste keuze te doen is het grote probleem van het etaleren. In de praktijk blijkt, dat de winkelier hier een sterke behoefte heeft aan voorlichting over zijn Etalage. Na de oorlog is er in ons land op dit gebied zogoed als niets in boekvorm verschenen. In deze grote leemte is voorzien door het zojuist gereedgekomen standaardwerk „Etalage en Etaleur”, samengesteld door de Hengeloër John M. Verberne, die als Etalagedeskundige verbonden is aan diverse binnen- en buitenlandse vakbladen. Dit door Uitgevers-Mij C. Missel N.V. te Doetinchem verzorgde boek telt 274 pagina's (form. 22x30 cm), liefst 336 foto's uit alle branche's en circa 25 tekeningen van P. Verberne, broer van de samensteller, aan onze lezers reeds bekend door zijn tekeningen op de voorpagina's van de Twentse Post. De inhoud is op zeer overzichtelijke wijze ingedeeld in 14 hoofdstukken en behandelt ondermeer de onderwerpen: Etalagegeschiedenis, de Verlichting, de Blikvangers, de Kleurenleer en de Materialen, de Karakters van de Branche-Etalage's, het Etaleren in de winkel, de Verhouding Detaillist-Etaleur. Voor de opvallend lage prijs van f 17.50 kunt U zich bezitter noemen van

dit internationaal georiënteerd standaardwerk op het gebied van de Etalagereclame. En U weet het: Etalage-reclame is adverteren bij vierkante meters. Het is dan ook van groot belang Uw Etalageruimte efficiënt te gebruiken. Het boek van John M. Verberne zal U daarbij goede diensten kunnen bewijzen.

RIJSSSEN

ST. NICOLAAS OP 'T BORDES
IN STRIJD MET GODS WOORD

„Vele vormen van Sinterklaasviering zijn niet in overeenstemming met de Calvinistische levensbeschouwing van een deel van de Rijssense bevolking”, aldus de heer J. Wolterink van de Staatskundig Gereform. Partij-fractie

tijdens de op 20 november j.l. gehouden raadsvergadering in Rijssen. „Sinterklaas te ontvangen op het bordes van het gemeentehuis is niet in overeenstemming met de waardigheid van het college van Ben W. De SGP-fractie acht deze ontvangst in strijd met Gods woord omdat een doodgewoon mens een eer wordt bewezen als ware hij God zelf. Dit stuit ons tegen de borst”, zo besloot de heer Wolterink zijn betoog, dat aan deze vrij onbelangrijke raadsvergadering een opmerkelijk slot gaf. De burgemeester van Rijssen kon er met de beste wil van de wereld geen kwaad in zien, dat Sinterklaas op het gemeentehuis begroet wordt. De raadsleden vonden het kennelijk teveel gevraagd, serieus op de woorden van de heer Wolterink in te gaan.

PRETTIGE FEESTDAGEN

enschede

Coöp. Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

Een **BRIL**, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalenderstraat 24-26 Enschede

Fa. H. Kraaijenbrink

Hengelosestr. 33 — Tel. 5751

RADIO EN TELEVISIE

Electriciteit op elk gebied

Enschede Uw woonplaats?

Beune Uw opticien!

Ziektefondssleverancier

KUYPER

**Hoeden en
Herenmodes**

OLDENZAALSESTR. 34

PARAPLU-HUIS

D. Luckriede

Hengelosestr. 129

„INSTITUUT PUNTE“

i.b.v. Staatsdiploma

biedt cursussen in:

- TYPEN (10 vingersyst. BLIND)
- STENO „GROOTE“
(Ned. en mod. talen)
- HANDELSCORRESP. & CONV.
NEDERLANDS, FRANS, DUTS
en ENGELS; *ass. opleiding.*
- BOEKHOUDEN
- MIDDENSTAND
- ALG. ONTWIKKELING

Dag- en avondcursussen

Aanm.dag. Tel. 7670, v. Alphenstr. 9
(bij Keuringsdienst van Waren)
ENSCHDE

*Alle cursussen staan onder leiding
van bevoegde docenten*

**Heeren-
costuums
Overjassen**
naar maat.
Onberispelijke
coupe.
Matige prijzen.
(HEERENKLEERMAKERIJ)

B. G. KLEINSMAN
MEKKELHOLTSWEG 100

Telefoon 05420-7883

alle boeken over

TWENTE

Van den Broek en Adolfs

Gronausestraat 5

Wat vunne fietse iejele ook oet oonze
zaak begeert

Elke fietse wodt deur oons
gegarandeerd

Offrein

Oldenzaalsestraat 33
Telefoon 2602

oostvogel
sinds
1795

ENSCHDE

Haverstraat 1

Jan Olthuis

v.h. Gauma

UW HERENKAPPER

Ook voor toiletartikelen

NOORDERHAGEN 1 (t.o. Astha theater)

SPORTINSTITUUT

Huitink

Dames- Heren- en
Kinderclubs

Molenstr. 38, Tel. 2054
Privé: Tel. 11521, Enschede

Speciaal adres veur oew kleere

KIRCH'S
Berconhuis
de jas met karakter

Haverstr. 23
ENSCHDE

Nieuwstr. 22
HENGEL

UW HARTEWENS

gaat in vervulling met een
NAAIMACHINE

van

J. Ticheler

Oldenzaalsestraat 102 - Tel. 6907

(bij de overweg)
ENSCHDE

VOORSPOEDIG 1965

hengelo

Autospuitinrichting BEVELSBORG

Ingericht met moderne AUTOSPUIT, en
MOFFELCABINE
BINNENHAVEN 68 TEL. 14432

R. Geerdes

GOUDSMID

Industriestr. 191 - Tel. 16737 - Hengelo
Gero-artikelen, Goud, Zilver,
Uurwerken en Keltum-Pleet.

— Kapsalon **Zervaas** —

PARFUMERIEËN
BYOUTERIEËN

Weemenstraat 26 · Telefoon 13875

Elke beschadiging

aan Uw auto
wordt door ons onzichtbaar
hersteld. Wij zijn **SPECIAAL**
ingericht voor:

- Uitdeuken
- Las- en
- AutoSpuitswerk

J.B. SCHUMANN EN ZN.
HENGELO (O) TEL. 3797

Wa'j koopt bie j nen groten,
Hoo hee dan mag heten,
Koop ie j ook bie j nen kleanen,
Meer . . . fijner! mu'j weten.
Aowertuugt ow van dizze waarheid bi'j

J. W. Smeenk

Oelerweg 30

Alles in Tomado- Bra-
bantia- en Philips art.

F. H. WEIJSCHUDE

Oelerweg 42, Tel. 13707 - Hengelo

DAMES *Elfride*
KAPSALON

voor dag- en avondkapsels

J. BOOMKAMP Industriestr. 130
Tel. 14009

Dames- en Herenkapsalon

Een VAKKUNDIG adres voor:
Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

H. TER BRAAK

Bornsestraat 24

Tel. 16137

B.G.J. Meekes

Autospuitinrichting

Gaarne 3 weken
voor aanrijding bespreken

AARDOLIESTR. 16 TEL. 17529

Als ik U was, ging
ik ook voor 'n mooi
**Costuum, Sport Col-
bert of Winterjas**
eens even kijken bij

Het Broekenhuis

Weemenstraat 14 Hengelo

Timmerfabriek

Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

In Hengel geet 't vôleisend volk
naor de greuntezaak van

KEES KOLK

Tuffeln, greunte
en fruit

Spechtweg 8 Kuierdraod 16165

*Voor al Uw
elektrische installaties
op elk gebied*

NV Electro-technisch bureau v/h Sterckel

Beekstraat 10 A - Hengelo (Twente)

almelo

drogisterij – parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 – Tel. 5650
Het huis voor geschenken

In vrogger dage daansen de leu op de dell' n veertoer. Weer vól later 'n zeuensproonk. Rechtervoort foxtrot, wals en cha cha cha in niejmoode daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 – Tel. 4880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 – ALMELO

Veur MEUBELS en allens, wat er zo bie jomp kieken, naor:

TOON a.d. Tuinstraot

Tel. 3880

Landhuis Grafisch Bedrijf
de drukker voor de tukker

Coöperatie
De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

**COöP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.**

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Herenkleding, hoeden, modes

APARTE GENRE

Oostvogel

Sinds
1795

GROTESTRAAT – ALMELO

Fa H. E. Rhebergen & zn.
Dames- en Herensalon

Parfumerie- en Toiletartikelen
Marktplein 18 Almelo tel. 4381

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet
lage prijzen bij: **A.B.T.B.**
ALMELO

Wekblad Roeten Dree

[Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

DIVERSE PLAATSEN

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naor Deamter
[Twentse specialiteiten]

Waorum ze bie j

«**De Eendracht**»

IN TUBBIGE

de botter, kees, pap en yoghurt haalt?

Umdat de produkten van
De Eendracht good bevaalt

Voor al uw

wapens en munitie

naar

Wapenhandel

HUISKES

Molenstraat 15

Delden

Veur oew määlkken etten
naor 't laandelik geleagen

rest. De Vucht

Deldenerbroek (Rijksw. : Almelo/Del-
den) Eig. : G. Grobbee

Twentsche Almanak

Binnenkort

verkrijgbaar in de boekhandel